

3.10.2024 20. helluntain jälkeisen viikon torstai

Päivän epistola

”Veljeni, iloitkaa siis Herrassa! Minä en kyllästy kirjoittamaan teille yhä uudestaan samoista asioista, ja sittenhän teillä on tarkka tieto. Varokaa noita koiria, noita kelvottomia työntekijöitä, noita pilalle leikattuja! Todellisia ympärileikattuja olemme me, jotka palvelemme Jumalaa Hengen ohjaamina, ylpeilemme Kristuksesta Jeesuksesta emmekä luota mihinkään omaamme. Olisi minulla aihetta kyllä siihenkin, minä jos kukaan voisin luottaa siihen mitä minulla on ollut. Minut on kahdeksantena päivänä ympärileikattu, olen syntyperäinen israelilainen, Benjaminin heimoa, heprealainen heprealaisista vanhemmista. Lain noudattajana olin fariseus, intoni ja kiivauteni osoitin vainoamalla seurakuntaa, lakiin perustuva vanhurskauteni oli moitteeton. Mutta kaiken tämän, mikä oli minulle voittoa, olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. Pidän todella sitä kaikkea pelkkänä tappiona, sillä Herrani Kristuksen Jeesuksen tunteminen on minulle arvokkaampaa kuin mikään muu. Hänen tähtensä olen menettänyt kaiken, olen heittänyt kaiken roskana pois, jotta voittaisin omakseni Kristuksen.” (Fil. 3: 1 – 8)

Ennen tätä tekstiä Paavalin kirjeen sävy on ollut hyvin ystävällinen. Nyt sävy hieman muuttuu. On mahdollista, että nykyinen Filippiläiskirje on alun perin ollut kaksi tai kolme erillistä kirjettä, jotka on myöhemmin yhdistetty. Tästä alkaisi mahdollinen kolmas kirje. Siinä tulee esille vaara, joka aiheutuu ulkoapäin tulleista saarnaajista, jotka koettivat käännyttää pakanakristittyjä noudattamaan juutalaista lakia.

Paavali käyttää sanaa, jolla juutalaiset kutsuivat pakanoita: ”Varokaa noita koiria”. Tällä sanalla kuvataan ulkopuolisia, epäpuhtaita. Paavali osoittaa, että he ovat turmelleet evankeliumin sanoman. Paavali ei puhu heistä ympärileikattuina vaan kirjoittaa heidän olevan ”pilalle leikattuja”, voi olla, että Paavali viittaa Baalin profeettojen itsensä viiltelyyn (1. Kun. 18: 28).

Paavali kirjoittaa, juutalaisen perinteen mukaisesti, todellisesta ympärileikkauksesta, joka on luonteeltaan hengellinen ja moraalinen. Se merkitsee ”sydämen ympärileikkausta” (Jer. 4: 4; 9: 24 – 25; 3. Moos. 26: 41 jne.) Vain tämä sisäinen ympärileikkaus on lopun aikana tarpeellinen.

Ihmisen tulee palvella ”Jumalaa Hengen ohjaamana”. Kristityn koko elämän tulee olla uhri Jumalalle (Room. 12: 1). Ulkoisten ruumiillisten merkkien sijaan tarvitaan ihmisen oikeaa toimintaa. ”Emmekä luota mihinkään omaamme” on vanhemmassa käännöksessä käännetty alkuperäistekstille

uskollisemmin: ”emmekä luota lihaan”. Siis ympärileikkaukseen ei tule luottaa saadaksemme Jumalan armon.

Paavali kertoo omasta itsestään todeten, että hän kaikin puolin oli oikea israelilainen, ympärileikattu, kuuluu Benjaminin heimoon, molemmat vanhemmat ovat heprealaisia ja lisäksi hän noudatti fariseuksena lakia tarkasti jokapäiväisessä elämässään. Hän jopa vainosi seurakuntaa eli kristittyjä. Hän nimittää itseään heprealaiseksi. Tässä yhteydessä se tarkoittaa kreikkaa puhuvaa juutalaista, joka puhuu myös hepreaa (arameaa). Näin hän juutalaisen lainmukaisen ajattelun mukaan oli vanhurskas.

Paavali siis näyttäisi olevan ”voitolla”. Mutta ”Kristuksen tähden” se olikin täydellinen tappio. Kaikki hänellä olleet erikoisoikeudet ja uskollisuus laille vaihtui Kristukseen.

”Herrani Kristuksen Jeesuksen tunteminen” on paljon enemmän kuin mihin älykäs ajattelu kykenee. Se perustuu läheiseen yhteyteen ja persoonalliseen kokemukseen toisesta. Se muuttaa ihmisen hänen tuntemansa kohteen kaltaiseksi (2. Kor. 3: 18).

Tämä tunteminen johtaa siihen, että Paavali on ”heittänyt kaiken roskana pois”. Aikaisemmin eletty elämä on menettänyt merkityksensä, siitä voi iloiten luopua (vrt. Matt. 13: 44 – 46). Vain Kristus on tärkeä.

Päivän evankeliumi

”Tähän tapaan Jeesuksesta puhuttiin kohta joka puolella Juudeaa ja kaikkialla sen ympäristössä. Johanneksen opetuslapset kertoivat kaikesta tästä opettajalleen. Silloin hän kutsui kaksi heistä luokseen ja lähetti heidät kysymään Herralta: ”Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa jotakuta muuta?” Miehet tulivat Jeesuksen luo ja sanoivat: ”Johannes Kastaja lähetti meidät kysymään sinulta: ”Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa jotakuta muuta?” Jeesus oli silloin juuri parantanut monien taudit ja vaivat, karkottanut pahoja henkiä ja antanut monelle sokealle näön. Niinpä hän vastasi: ”Menkää ja kertokaa Johannekselle, mitä olette nähneet ja kuulleet: Sokeat saavat näkönsä ja rannat kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma. Autuas se, joka ei minua torju.” Kun Johanneksen lähettämät miehet olivat menneet pois, Jeesus alkoi puhua ihmisille Johanneksesta: ”Mitä te lähditte autiomaahan katsomaan? Ruokoako, jota tuuli huojuttaa? Vai mitä odotitte näkevänne? Kenties hienosti pukeutuneen miehen? Kuninkaanlinnoista te niitä löydätte, jotka koreilevat vaatteillaan ja elävät yllellisesti! Mitä te sitten odotitte näkevänne? Profeetanko?”

Aivan oikein, ja minä sanon teille, että hän on enemmänkin kuin profeetta. Hän on se, josta on kirjoitettu: - Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi, hän raivaa sinulle tien. ”Minä sanon teille: yksikään naisesta syntynyt ei ole Johannesta suurempi, mutta kaikkein vähäisin, joka on Jumalan valtakunnassa, on suurempi kuin hän. ”Kaikki, jotka kuulivat Johannesta, publikaanitkin, taipuivat tunnustamaan, että Jumalan vaatimus oli oikea, ja ottivat Johannekselta kasteen. Mutta fariseukset ja lainopettajat asettuivat Jumalan tahtoa vastaan eivätkä ottaneet Johannekselta kastetta.” (Luuk. 7: 17 – 30)

Sama teksti löytyy Matteukselta (Matt. 11: 1 – 14). Ennen tätä tekstiä Jeesus oli parantanut Kapernaumin sadanpäällikön palvelijan ja nostanut kuolleista Nainin kaupungin lesken ainoan pojan. Sen takia Jeesusta pidettiin profeettana. ”Tähän tapaan Jeesuksesta puhuttiin” viittaa kansan ajatukseen Jeesuksesta profeettana.

Tämän päivän tekstissä Luukas tuo esille sekä Jeesuksen että Johannes Kastajan tehtävät Jumalan pelastussuunnitelmassa ja miten kansa vastaa heidän julistukseensa. Tekstimme liittyy läheisesti Luukkaan aikaisemmin Johannes Kastajasta kertomaan tekstiin (Luuk. 3: 1 – 20).

”Johanneksen opetuslapset kertoivat kaikesta tästä opettajalleen” viittaa Luukkaan evankeliumin 4 – 7 lukuun, missä Jeesus opettaa ja parantaa. Johannes lähetti kaksi opetuslastaan Jeesuksen luo. Kaksi oli juutalaisen perinteen mukaan se todistajien pienin määrä, joiden todistus oli luotettava (5. Moos. 19: 15). Näiden piti varmistaa se, onko Jeesus Jumalan lupaama Messias (vrt. Luuk. 3: 15 – 18).

Varhainen kirkko kiinnittää huomiota siihen, miksi Johannes Kastaja lähetti opetuslapsensa Jeesuksen luo. Aikaisemmista tapahtumista olemme jo voineet lukea, että Johannes Kastaja tunnisti Jeesuksen ollessaan vielä äitinsä kohdussa (Luuk. 1: 41). Hän myös julisti etukäteen tulevasta Messiaasta (Matt. 3: 11). Johannes myös kastoi Jeesuksen ja tunnisti Hänet siinä yhteydessä (Matt. 3: 14). Siitä huolimatta Johannes lähettää opetuslapsensa Jeesuksen luo kertomatta heille etukäteen, kuka Jeesus on. Kirkko näkeekin, että Johannes ohjaa opetuslapsensa Jeesuksen luo, jotta he kasvaisivat Jeesuksen tuntemiseen ja yhteyteen.

Jeesus oli jo toiminnallaan antanut vastauksen Johanneksen opetuslapsille parantamalla ihmisiä ja karkottamalla pahoja henkiä. Sanallisesti Hän toteaa saman lainaamalla profeetta Jesajaa (Jes. 26: 19; 29: 18 – 19; 35: 5; 61: 1 – 2, viimeksi mainittu teksti on myös Luuk. 4: 18). Tämä haastaa niin Johannes Kastajaa, Luukkaan perustamien seurakuntien jäseniä kuin myös meitäkin: ”Autuas (onnellinen) se, joka ei minua torju.”

”Kenties hienosti pukeutuneen miehen?” paljastaa, että Luukas kiinnitti huomiota ihmisten pukeutumiseen (vrt. Luuk. 2: 7, 12; 8: 35; 16: 19; 23: 11). Samassa yhteydessä Johannes tuli verratuksi hienoksi pukeutuneeseen, kuninkaanlinnassa asuvaan mieheen. Johannes ei ole tällainen, hän on todellinen Jumalaa etsivä askeetti.

Luukas tuo nyt huomion kohteeksi Johanneksen tehtävän Jumalan pelastussuunnitelmassa. Johannes on profeetta, Jeesuksen edelläkävijä. ”Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi, hän raivaa sinulle tien.” on lainaus profeetta Malakialta (Mal. 3: 1). Sana ”sanansaattaja” voidaan kääntää myös sanalla ”enkeli”. Hän on ihmisistä suurin, mutta kuitenkin kaikkein vähäisin Jumalan valtakunnassa on suurempi kuin hän. Tässä ajattelussa verrataan toisiinsa juutalaisia, jotka luulevat tulevansa vanhurskaiksi tekemällä lain tekoja, kristityihin, jotka kasteen vastaanotettuaan ovat Jumalan armosta vanhurskaita. Tähän pitää huomauttaa, että tämä tilanne jatkuu siihen asti, kun he tekevät syntiä, silloin tilanne muuttuu. Toinen tulkinta on se, että vaikka Johannes on ”enemmänkin kuin profeetta”, niin eläessään hän on yhä ”lihassa” mutta ylösnoussut on jo synnitön.

”Yksikään naisesta syntynyt” tulisi kääntää vanhemman suomennoksen mukaisesta ”vaimosta syntynyt”. Jeesus syntyi neitseestä, ei vaimosta.

Fariseukset ja lainoppineet eivät ota Johannekselta kastetta. He eivät hyväksy Johanneksen tai Jeesuksen opetusta. He eivät hyväksy näiden julistamaa vanhurskautta, sillä heillä on oma ajatuksensa vanhurskaudesta. Sen sijaan publikaanit ja kansa hyväksyvät Johanneksen ja Jeesuksen opetuksen.